

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-5339/2014. számú ügyben**
(kapcsolódó ügy: AJB-4497/2014)

Előadó: dr. Baksa Zsuzsanna

Az eljárás megindítása

A panaszos a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) személytaxi szolgáltatókra irányuló ellenőrzésének gyakorlatát és az érvényesíthető jogorvoslati lehetőségek hiányát sérelmező beadvánnyal fordult hozzám. Budapest Főváros Közgyűlésének a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV.18.) Főv. Kgy. rendelete (Taxirendelet) 13. és 17. §-ai alapján a BKK mint közlekedésszervező a rendeletben foglaltak betartását Budapest közigazgatási területén belül ellenőrizheti. E rendeletben foglaltak alapján jogosultak a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok mellett a taxiállomás használatával kapcsolatos szabályok betartását a Fővárosi Önkormányzat közterület felügyelői is ellenőrizni, illetve az ellenőrzést az érintett szervek közösen is végezhetik.

A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 25. § (2) pontja szerint, a személytaxi szolgáltatás rendeletben előírt szabályainak betartását a közlekedési hatóságok, a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat főjegyzője, a fővárosi közterület felügyelet vezetője és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság is ellenőrzi. A panaszos által benyújtott iratok szerint a kifogásolt esetekben az ellenőrzéseket részben a BKK Taxiszolgáltatás Ellenőrzési Csoportjának munkatársa és a Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóságának munkatársa együtt, részben a közterület felügyelet munkatársai önállóan végezték. Az ellenőrzések „fedett” próbautazással történtek, így a panaszos az ellenőrzésről a próbautazást követően közvetlenül nem értesült, a jegyzőkönyvet aláírni, ahhoz megjegyzést fűzni nem tudott, arról csak később kapott írásos tájékoztatást. Az ellenőrzések eredményeként a BKK a taxiállomás-használati hozzájárulásra vonatkozó megállapodást azonnali hatállyal felmondta, majd az erről szóló értesítést követően a Közlekedési Felügyelet a taxi működési engedélyét visszavonta.

A panaszos a BKK ellenőrzési gyakorlatát, az erről készült jegyzőkönyvek tartalmát, a taxiállomás-használati hozzájárulás azonnali hatályú felmondása ellen benyújtott kifogások elbírálási szempontjainak hiányát, és a felmondás alapján induló, a taxi tevékenységi engedély visszavonására irányuló hatósági eljárásban az érdemi jogorvoslat hiányát kifogásolta.

A Taxi rendeletet érintően korábban AJB-3268/2013 ügyszámon hivatali elődöm folytatott vizsgálatot. A jelentésben megállapította, hogy a Kormány a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (1) bekezdés h) pontjában kapott felhatalmazás tekintetében mulasztásos helyzetben van, mivel a 2012 végén már közigazgatási egyeztetés keretében véleményezett, a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló kormányrendelet tervezetének Kormány általi elfogadása – a mai napig – nem történt meg, ezért ez a helyzet ellentmondásos és vitás helyzeteket generálhat. A bizonytalan szabályozási környezet újabb aspektusának, a Taxirendelet alapján történő ellenőrzés körülményeinek tisztázása érdekében a BKK vezérigazgatójától, a közös ellenőrzésekben részt vevő Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóság igazgatójától, valamint a Nemzeti Közlekedési Hatóság elnökétől és a nemzeti fejlesztési minisztertől kértem tájékoztatást.

Az érintett alapvető jogok

- A jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független demokratikus jogállam.*” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]
- A hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jog: „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*” [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés];
- A jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés: „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.*”];

Az alkalmazott jogszabályok

- A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (Szsztv.)
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.)
- A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény (Mérésügyi törvény)
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. (Kkt.)
- A mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet
- A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet (MT rendelet)
- A Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet
- A taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről szóló 49/2013. (XI. 15.) NGM rendelet
- A személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Fővárosi Közgyűlés rendelet (a továbbiakban: Taxi rendelet)

A megállapított tényállás

A panaszos a benyújtott iratok alapján két jármű vonatkozásában kötött taxiállomás használati megállapodást a BKK-val. Az 1. rendszámú gépjármű esetében 2013. november 8-án, a 2. rendszámú gépjármű esetében 2013. november 23-án „fedett” próbautazással történt ellenőrzéseket a BKK Taxiszolgáltatás Ellenőrzési Csoportjának munkatársa és a Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóságának (FÖRI) munkatársa közösen végezték. Az érintett az ellenőrzésekről a próbautazást követően közvetlenül nem értesült, jegyzőkönyvet a helyszínen nem kapott, az iratok szerint erről az 1. rendszámú gépjármű esetében a 2013. november 22-i, a 2. rendszámú gépjármű esetében 2013. december 5-i keltezésű taxiállomás használati megállapodás azonnali hatályú visszavonásáról szóló dokumentumokból értesült csak.

Az 1. rendszámú gépjármű ellenőrzését követően a BKK Forgalmbiztonsági, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divíziója 2013. november 22-i dátummal a taxiállomás-használati hozzájárulást azonnali hatállyal visszavonta. Ez követően a divízióvezető december 22-i dátummal készített hivatalos feljegyzést az ügyben és ezzel párhuzamosan a taxi-engedély visszavonására irányuló felhívást intézett a közlekedési felügyelőséghez.

A hivatalos feljegyzés, a felhívás és a taxiállomás-használati hozzájárulás azonnali hatályú visszavonásáról szóló iratokban az alábbiakat rögzítették:

„2013. november 8-án a BKK. Zrt. Forgalmbiztonsági, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divízió Taxiszolgáltatás Ellenőrzési Csoport 1 fő taxi ellenőr munkakörben foglalkoztatott munkavállalója, és a FÖRI munkatársa 07:15 órakor próbautazás módszerével ellenőrzést tartottak.

A próbautazás végén az ellenőrök átadtak és a taxisofőr átvett 1940 forint személyszállítási szolgáltatás díjat. A jármű vezetője a próbaút nyugtáját az ellenőrök határozott kérésére nyomtatta ki és adta át, amely szerint a megtett út 5,1 km volt. Az ellenőrök kilétüket nem fedték fel és kiszálltak a járműből.

Az internetes nyomvonal rögzítő segítségével az ellenőrök rögzítették a megtett utat, amelynek hossza 4,11 az internetes útvonal tervező alapján 4,4 km volt.”

Tekintettel arra, hogy felmerült a taxaméterrel elkövetett csalás gyanúja, ezért az ellenőrök egy másik taxival ugyanazon az útvonalon 2013. november 13-án ismételt próbautazást végeztek. A megtett út ez alkalommal a taxaméter által nyomtatott nyugta alapján 4,5 km volt, amelyért 1790 forintot fizettek.

Az iratokban megállapították, hogy az üzembentartó magatartásával megsértette a Taxi rendelet 3. § (14) bekezdését, ezért a taxiállomás használati hozzájárulást a BKK visszavonta.

A 2. rendszámú gépjármű ellenőrzését követően a BKK taxiszolgáltatás ellenőrzési vezetője 2013. november 26-i keltezésű hivatalos feljegyzést készített az esetről, amelyben az alábbiakat rögzítették: „2013. november 23-án a BKK. Zrt. Forgalmbiztonsági, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divízió Taxiszolgáltatás Ellenőrzési Csoport 1 fő taxi ellenőr munkakörben foglalkoztatott munkavállalója, és a FÖRI munkatársa 06:40 órakor próbautazás módszerével ellenőrzést tartottak. A próbautazás során az ellenőrök azt tapasztalták, hogy az első tarifatábla nem volt kihelyezve a műszerfalra. Az utazás végén az ellenőrök átadtak és a taxisofőr átvett 2500 forint személyszállítási szolgáltatás díjat. A jármű vezetője papír elakadásra hivatkozva nyugtát nem nyomtatott, helyette számlát állított ki és adott át, amely vélhetően hamis adatokat tartalmazott. Az ellenőrök kilétüket nem fedték fel és kiszálltak a járműből. Az ellenőrök nyomvonal rögzítője (útvonal ellenőrző-mérőeszköz) szerint a próbaút távolsága 3,2 km volt. Felmerült a taxaméterrel elkövetett csalás gyanúja, ezért az ellenőrök visszamérték a próbaút távolságát az interneten, a maps.google.hu-val is, amely szerint a próbaút távolsága 3,0 km volt. A 3.2 kilométeres nyomvonal rögzítővel mért távolság Taxi rendelet szerinti hozzávetőleges viteldíja 1555 Ft (450 Ft/alapdíj + 3,2 x 280 Ft/km útdíj + kb. 3 x 70 Ft/ perc várakozási díj). A jármű vezetője a feljegyzés szerint a próbautazás során hozzávetőlegesen 945 forinttal károsította meg az ellenőröket.”

A továbbiakban a taxiszolgáltatás ellenőrzési vezető feljegyzésében megállapította, hogy a jármű vezetője cselekményével megsértette a Taxi rendelet 3. § (14), 15. § (5) bekezdéseit, valamint az 1. számú melléklet 1-2. pontjait, és a 3. számú melléklet 7. pontját, ezért javasolta az ügyben a taxiállomás-használati megállapodás azonnali hatályú felmondását, valamint a keletkezett iratok megküldését Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési és Fogyasztóvédelmi Felügyelőségének valamint a Nemzeti Adó és Vámhivatalnak. A BKK Forgalmbiztonsági, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divíziója 2013. december 5-i dátummal a taxiállomás-használati hozzájárulást azonnali hatállyal visszavonta, és felhívást intézett a közlekedési felügyelőséghez a taxi-engedély visszavonására.

A panaszos az ellenőrzések miatt 2013. december 28-án fordult panaszbeadvánnyal a BKK-hoz. Sérlemelte, hogy a próbautazásokat követően a helyszínen jegyzőkönyv nem készült, az ellenőrzés eseményeihez megjegyzést hozzáfűzni nem tudott, így álláspontja szerint az ellenőrök az ellenőrzési eseményeket követően bármit leírhatnak az utólagosan készülő jegyzőkönyvekbe, amelyet jogellenesnek tartott.

Azt is kifogásolta, hogy a taxiállomás használati hozzájárulás azonnali hatályú felmondása ellen, illetve az ezt követő közlekedési felügyelet általi taxi engedély visszavonás ellen valós jogorvoslattal nem tudott élni.

A BKK Közúti Szolgáltatások Divíziójának vezetője 2014. január 15-én kelt válaszában a taxiállomás-használati hozzájárulás indokaként a Taxi rendeletben előírt fix tarifa megszegésére hivatkozott, és arra kérte a panaszost, hogy a megállapodásban rögzített megállapításokkal kapcsolatban érdemi észrevételt tegyen, mert csak ebben az esetben van lehetőség a közlekedésszervező által hozott döntés felülvizsgálatára.

A választ a panaszos újabb levele követte, 2014. március 10-i válaszában a viteldíjakat befolyásoló lehetséges tényezőkre hivatkozott, így a panaszos véleménye szerint a taxaméter által mért távolságot befolyásolhatja a gumi mérete, életkora, kopása, nyomása, illetve az ellenőrző fuvar forgalmi körülményei is. Továbbra is kifogásolta, hogy az ellenőrzéseket követően nem adtak lehetőséget arra, hogy észrevételeket tehessen, és sérelmezte a valós jogorvoslat hiányát.

A divízióvezető 2014. március 18-i második válaszában kihangsúlyozta, hogy a taxiállomás-használati megállapodás felbontását eredményező megállapítás nem a helyszínen született, hanem amikor az ellenőrzés során a panaszos által megtett útvonalat visszaellenőrizték, és a másik taxi hitelesített taxamétere viteldíjban nem azt az értéket mutatta, amelyet az ellenőröknek felszámolt.

A továbbiakban kifejtette, hogy a BKK Zrt. nem hatóság, ezért nem áll módjában azt vizsgálni, miként fordulhatott elő, hogy a panaszos gépkocsijával megtett 5,1 km-es út a másik gépkocsi taxamétere szerint csak 4,5 km volt. Álláspontja szerint megállapítható, hogy az így előállított viteldíj nem a Taxi rendelet hatóságilag rögzített árának alkalmazásával került előállításra.

A panaszos április 17-i levelében leírt kifejezett álláspontja szerint a közlekedési felügyelet a taxiengedély visszavonására irányuló eljárását, határozatát nem alapíthatja egy nem hatósági eljárás során született jegyzőkönyvre. Véleménye szerint az eljárásnak meg kellett volna felelnie a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 12. § (2) bekezdése a) pontjának, amely szerint *közigazgatási hatósági ügy (a továbbiakban: hatósági ügy): minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy kötelességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez.*

A BKK Zrt. korábbi álláspontját fenntartva visszautasította a panaszos kárenyhítési kérelmét.

Időközben a panaszos kézhez kapta a Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Felügyelőség által hozott, 2014. január 8-i és a 2014. január 9-i keltezésű határozatokat, amelyekben a hatóság visszavonta mindkét gépjármű taxiengedélyét. A határozatok ellen a panaszos határidőben fellebbezést nyújtott be, arra hivatkozással, hogy a hatóság határozatának meghozatalát „nem előzte meg érvényes közigazgatási eljárás”. A korábban hivatkozott álláspontra alapította érvelését, szerinte a BKK által lefolytatott ellenőrzés szabálytalan, illetve a közlekedési felügyelet egy nem hatósági eljárás során születő jegyzőkönyvre alapítja a taxiengedély visszavonására irányuló eljárását.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság, mint másodfokú hatóság az elsőfokú döntés indokolásának megváltoztatásával helyben hagyta a taxiengedély visszavonását. Az indokolási részben arra hivatkozott, hogy „a fellebbező fellebbezésében tett állításai nem befolyásolták a másodfokú hatóság döntését, mivel az a jelen ügyben – az MT rendelet 5/A § (14) bekezdés a) pontja értelmében – kizárólag a BKK döntésére alapszik. A másodfokú hatóság a BKK döntését nem bírálhatja felül, mivel annak nem felügyeleti szerve.”

Egy harmadik – 2014. február 4-i – ellenőrzés során a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatósága (FŐRI) közterület-felügyelői tartottak próbautazást a panaszos 2. rendszámú gépjárműve vonatkozásában. Az ellenőrzést követően jegyzőkönyvet készítettek és az észlelt szabálytalanságok miatt leszerelték a taxiról a szabadjelzőt. Az eljárás miatt a panaszos beadvánnyal fordult a rendészeti igazgatósághoz. A FŐRI Vezetői Háttértámogató Osztályának csoportvezetője válaszában arról tájékoztatta a panaszost, hogy a beadványt további intézkedésre áttette az ügyben illetékes BKK Forgalmbiztonság, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divízióhoz.

A beadványozó ezek után fordult az alapvető jogok biztosához.

Szükségesnek tartom kihangsúlyozni, hogy a vizsgálattal érintett taxiszolgáltatás ellenőrzési tevékenység fontossága, jelentősége megkérdőjelezhetetlen. A fogyasztói érdekek védelme hangsúlyos szempont, hiszen számos esetben értesülhettünk a taxiszolgáltatás igénybevétele során tapasztalt visszaélésekről – fuvarmegtagadás, viteldíjcsalás, órapörgetés stb. – illetve ezeknek adott esetben büntetlenül maradásáról.

A vizsgálat alá vont ellenőrzési gyakorlat azonban számos ponton veti fel a szabályozás hiányosságaiból eredően a jogbiztonsághoz, a tisztességes hatósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz fűződő alapjogokkal kapcsolatos visszásság gyanúját.

Ezért a panasz körülményeinek tisztázása érdekében megkerestem a Budapesti Közlekedési Központot, a Nemzeti Közlekedési Hatóságot, valamint a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóságát és a konkrét ügy mellett tájékoztatásukat kértem a közös és önálló ellenőrzések eljárási rendjének, lebonyolításának, rögzítésének és az azt követő intézkedések lebonyolításának szabályozása, valamint az eljárási garanciák tekintetében.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. A törvény 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint *közigazgatási (...)* vagy *közszolgáltatást végző szerv* tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (2) a) pontja alapján közszolgáltatást végző szerv – függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában működik – az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó, illetve e feladat ellátásában közreműködő szerv. A közszolgáltatást végző szerv kizárólag e tevékenységével összefüggésben vizsgálható.

Jelen ügy kapcsán megállapítható, hogy a Budapesti Közlekedési Központ közlekedésszervezői tevékenysége alapján az Ajbt. 18. § (1) bekezdés l) pontja alapján közszolgáltatónak, a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság az Ajbt. 18. § (1) bekezdés b) pontja, míg a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala a hivatkozott bekezdés g) pontja alapján közigazgatási szervnek minősül, ezért az ügy vizsgálatára a hatásköröm kiterjed.

Az egyedi ügy kapcsán felmerült probléma túlmutat a konkrét panaszos ügyben a közszolgáltató és a panaszos egymásnak ellentmondó nyilatkozatain; ezért az állampolgárok pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő problémakör vizsgálatát indokoltnak tartottam.

II. Az érintett alapvető jogok és elvek tekintetében

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a *jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság*. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak és előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, *de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát* is. [9/1992.(I.30.) AB hat.] Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. *A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved*. [75/1995.(XI.21.) AB hat.] Ezért alapvetőek a jogbiztonság követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság követelményéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet. [9/1992.(I.30.) AB hat.] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket. [56/1991.(XI.8.) AB hat.]

2. *A hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jog* az Alkotmányban nevesítve ugyan nem jelent meg, ugyanakkor az alkotmánybírósági gyakorlatban a független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a jogállam fogalmából eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog [315/E/2003. AB hat.]. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése már *expressis verbis* tartalmazza a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jogot, rögzítve, hogy a közhatalmú szervek, hatóságok az ügyeket részrehajlás nélkül, tisztességes módon, ésszerű határidőn belül intézzék, döntéseiket pedig a törvényben meghatározottak szerint indokolják. *A tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*. Álláspontom szerint a jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek, tehát a közszolgáltatók mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. A közvetlen alkotmányi garanciák *gazdaságossági és célszerűségi okokból*, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszerűség követelményének érvényesülése címén *sem mellőzhetők*. [11/1992.(III.5.) AB hat; 49/1998.(XI.27.) AB határozat, ABH 1998, 5/1999.(III.31.) AB határozat, 422/B/1999. AB hat.]

3. *A jogorvoslathoz való jog* az Alaptörvény szövegéből egyértelműen levezethető alapjog, amelynek gyakorlása feltételhez kötött és azok együttes fennállása esetén mindenkit megillet. Ennek azonban – mutatott rá az Alkotmánybíróság több határozatában – többféle formája lehet. A jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog immanens tartalma az érdemi határozatok (érdemi bírósági, közigazgatási vagy más hatósági döntések) tekintetében a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége [5/1992.(I.23.) AB hat].

III. Az ügy érdemében

1. A taxiengedély és a taxiállomás használati hozzájárulás kapcsolata

A beadványozó a BKK személytaxival történő személyszállítási szolgáltatókra irányuló ellenőrzését, az ellenőrzések lebonyolítását, illetve az érvényesíthető jogorvoslati lehetőségek hiányát kifogásolta.

A megállapított tényállás előzményeként szükségesnek tartom a *taxiengedély* és a *taxiállomás használati hozzájárulás* fogalmának és kapcsolatának tisztázását.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (Szsztv.) 12. § (3) bekezdése alapján az adott település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjét a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.

A továbbiakban a (7) bekezdésben rögzíti a törvény, hogy *ha a helyi önkormányzat, a Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat rendeletben szabályozta az Szsztv. törvény keretei között a közigazgatási területén végzett személytaxi-szolgáltatató működését – ideértve a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is – a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló rendeletben meghatározott tevékenységi engedély kiadását megelőzően a helyi önkormányzat vagy az általa megbízott közlekedésszervező előzetesen igazolja a feltételek teljesülését.*

A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet (MT rendelet) 5/A. § (2) pontja szerint *„a vállalkozás a közlekedési hatóság engedélyével (a továbbiakban: taxiengedély) végezhet személytaxi-szolgáltatást.”* A (3) bekezdés alapján *taxiengedély annak a vállalkozásnak adható, amelynél igazolt a személyes megbízhatóság, a szakmai alkalmasság, a megfelelő pénzügyi teljesítőképesség, továbbá amely olyan személygépkocsival rendelkezik, amelyet a közlekedési hatóság – külön jogszabály alapján – személytaxi-szolgáltatás végzésére alkalmasnak minősített és ezt igazolólapppal tanúsítja.*

A személyes megbízhatóság feltételeinek való megfelelés részleteit az MT rendelet hivatkozott szakaszának (5) bekezdése szabályozza. E szerint *a személyes megbízhatóság feltételeinek nem felel meg az a személy, aki olyan vállalkozás szakmai vezetője volt, amelynél (...) a Fővárosi Önkormányzat megállapítása szerint a személytaxi-szolgáltatásra vonatkozó valamennyi – ideértve a Fővárosi Önkormányzat által közterületen kijelölt taxiállomás használatára vonatkozó szabályokat – valamint a járművezetők személyi feltételeire, az áralkalmazásra, a nyugtaadási kötelezettségre vonatkozó jogszabályokat megsértették, illetőleg a személytaxikra vonatkozó műszaki, biztonsági vagy igazgatási szabályokat megsértették, és ezért az engedélyező szerv a vállalkozás személytaxi-szolgáltatás vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatás végzésére jogosító valamennyi engedélyét visszavonta.*

Az Szsztv. felhatalmazása alapján született a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Fővárosi Közgyűlés rendelet (a továbbiakban: Taxi rendelet).

A Taxi rendelet 1. § bekezdésének f) pontja, az MT rendelet szerinti taxiengedélyt *tevékenységi engedélyként* definiálja, azaz: *a külön jogszabály szerint az illetékes közlekedési felügyelőség által a személyszállító tevékenység végzésére kiadott engedély.* A *taxiállomás-használati hozzájárulás* fogalmát a hivatkozott bekezdés g) pontja határozza meg: *a közlekedésszervező által a személytaxi-szolgáltató részére kiadott, a közlekedésszervező üzemeltetésében lévő taxiállomások rendeltetésszerű használatára feljogosító hozzájárulás.* Fontos tehát megkülönböztetni a BKK eljárását, mint a Fővárosi Önkormányzat rendeletében meghatározottak alapján, a főváros területén lévő taxiállomások használatához – polgári jogi szerződésben – való hozzájárulását az illetékes közlekedési felügyelőség közjogi aktusától, hatósági eljárásától, amelyben a hatóság az érintett vállalkozás számára az adott működési területen folytatandó személytaxi szolgáltatást engedélyezi.

2. A személytaxi-szolgáltatás ellenőrzése

A személytaxi-szolgáltatásra vonatkozó valamennyi jogszabály betartásának *ellenőrzésére hatáskörrel rendelkező szervek* az alábbiak.

Az MT rendelet 25. § (2) pontja szerint, a személytaxi szolgáltatás rendeletben előírt szabályainak betartását *a közlekedési hatóságok*, a fővárosban a *Fővárosi Önkormányzat főjegyzője, a fővárosi közterület felügyelet vezetője és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság* is ellenőrzi.

Az ellenőrzésre jogosult szervek a személytaxi szolgáltatásra vonatkozóan előírt feltételek meglétét, valamint a közterület használatára és az áralkalmazásra vonatkozó előírások megtartását a taxiállomásokon és próbautazások során is ellenőrzik. Az ellenőrzést végző szervek hatáskörükbe tartozóan szabálysértés miatt helyszíni bírságot szabnak ki, lefolytatják a közigazgatási eljárást, a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenység gyakorlásának jogát felfüggeszthetik; az engedély, az igazolvány visszavonását kezdeményezhetik.

A Taxi rendelet 13. § és 17.§ bekezdései alapján a *BKK*, mint közlekedésszervező a rendeletben foglaltak betartását Budapest közigazgatási területén belül ellenőrizheti. Ugyancsak a Taxi rendeletben foglaltak alapján a taxiállomás használatával kapcsolatos szabályok betartását a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok mellett a *Fővárosi Önkormányzat közterület felügyelői* is jogosultak ellenőrizni. Az *ellenőrzést az érintett szervek közösen is végezhetik*.

3. BKK szerepe a taxi-állomáshasználati hozzájárulás kiadása, visszavonása során

A Ket. 38/C. § szakasza rögzíti az úgynevezett tanúsító szervezetekre vonatkozó szabályokat. Az (1) bekezdés a *közreműködő tanúsító* szervezetekről rendelkezik. E szerint, *törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján az erre feljogosított tanúsító szervezet közreműködhet a tényállás tisztázásában. A tanúsító szervezet által kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni a tények igazolására, a tanúsított tények tekintetében a hatóság további eljárási cselekményeket nem végez.* A (2) bekezdés pedig *az önálló tanúsító szervezet*re vonatkozóan ad iránymutatást. *Ha törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi, az erre feljogosított tanúsító szervezet által kibocsátott tanúsítvány alapján az abban tanúsított tényeken alapuló jogok közvetlenül gyakorolhatók. A törvénynek vagy kormányrendeletnek meg kell határoznia a tanúsító szervezet felelősségére vonatkozó szabályokat a tanúsítvány alapján tanúsított tények fennállására vonatkozóan.* Az (1) bekezdésben leírt közreműködő tanúsító szervezet esetében az általa kiállított tanúsítvány a törvény indokolása alapján a tényállás tisztázásának eszköze, ami azt jelenti, hogy közvetlenül nem a tanúsítványból, hanem az annak alapján kiadott hatósági döntésből fakadnak a jogok és kötelezettségek. Közreműködő tanúsító szervezetekkel találkozhatunk például a közlekedési igazgatás területén. A Közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 24/A. § (1) bekezdése értelmében a típusvizsgálat során – a Kormány rendeletében meghatározott esetben – a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet, vagyis a típusvizsgáló működik közre a tényállás tisztázásában. A jármű forgalomba helyezés előtti és időszakos vizsgálata, valamint az ennek keretében elvégzett rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálat során – a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott feltételek esetén – a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet, vagyis vizsgálóállomás működik közre a tényállás tisztázásában. A hatóság és a tanúsító szervezet közötti kapcsolatot és a demokratikus legitimitációt ezekben az esetekben hatósági szerződés és az abban foglalt engedély teremti meg.

Az ágazati szabályozásokban azonban már jelenleg is található olyan szervezetek, amelyek az előbbihez képest a (2) bekezdésben szabályozott önálló tanúsító szervezetek típusába sorolhatók.

Az e szervezetek által kibocsátott tanúsítvány az ügyfelek, vállalkozások jogszabályszerű működését, az általuk végzett tevékenység egészének jogszerű voltát igazolja. Ez a tanúsító szervezet nem csupán a tényállás tisztázáshoz kapcsolódó jogkört gyakorol, hanem tanúsítványa önállóan is alkalmas arra, hogy annak birtokában meghatározott jogok gyakorolhatóvá váljanak. Ilyenek például a piacfelügyeleti szervezetek, amelyek az egyes irányelvek hatálya alá tartozó termékeket a piacra helyezés előtt megfelelőség-értékelési eljárásban értékelik, majd a megfelelőség esetén a termék piacra dobható, a közigazgatási hatóságok pedig előzetes engedélyezés helyett utólagos hatósági felügyelet keretében ellenőrzik a megfelelőséget, amelyet az erre kijelölt szervezetek már tanúsítottak: ez a piacfelügyeleti eljárás.

Álláspontom szerint a BKK eljárásjogi helyzete a taxiengedély kiadására irányuló közlekedési felügyelőség által lefolytatott hatósági eljárásban közreműködő tanúsító szervezet jellegű, hiszen az MT rendelet korábban hivatkozott 5/A § (3) pontja szerint, taxiengedély annak a vállalkozásnak adható, amelynél igazolt a személyes megbízhatóság, a szakmai alkalmasság, a megfelelő pénzügyi teljesítőképesség. A személyes megbízhatóság feltételeinek az (5) pont alapján az a személy nem felel meg, aki olyan vállalkozás szakmai vezetője volt, amelynél (...) a Fővárosi Önkormányzat megállapítása szerint a személytaxi-szolgáltatásra vonatkozó valamennyi (...) jogszabályokat megsértették, (...) ezért az engedélyező szerv a vállalkozás (...) valamennyi engedélyét visszavonta.

E tekintetben tehát véleményem szerint a Fővárosi Önkormányzat rendeleti felhatalmazása alapján eljáró BKK taxiállomás használati hozzájárulása, illetve annak azonnali hatályú felmondása a Ket. fent hivatkozott rendelkezései alapján a személyes megbízhatóságnak való megfelelésről és nem megfelelésről kiállított tanúsítványnak feleltethető meg. Erre vonatkozóan azonban – törvényben vagy kormányrendeletben rögzített – érvényes legitimációja a társaságnak nincsen. Fentiek alapján megállapítható, hogy a BKK jogi helyzetének legitimációja hiányos, ezért különösen fontosnak tartom annak ágazati, megfelelő szintű jogszabályban való rögzítését.

4. A Taxi rendeletet érintő korábbi ombudsmani vizsgálat eredményeinek kapcsolódása a jelen vizsgálathoz

A konkrét üggyhöz kapcsolódóan a megkeresésekben hivatkoztam a Fővárosi Közgyűlés a Taxi rendeletet érintő korábbi, AJB-3268/2013 számon folytatott vizsgálatra. A jelentésben hivatali elődöm megállapította, hogy a Taxi rendelet nem ütközik magasabb jogszabályokba, ezért indokolatlannak tartotta a rendelet Kúriánál való felülvizsgálatának indítványozását. A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (Szsztv.) 49. § (3) b) pontja ugyanis felhatalmazást ad a Fővárosi Önkormányzat közgyűlésének, hogy a személytaxi és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésének – a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli – műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételeinek rendjére vonatkozóan önkormányzati rendeletet alkosson.

Ezzel párhuzamosan a jelentés azt is megállapította, hogy az Szsztv. 49. § (1) h) pontjában kapott felhatalmazás tekintetében a Kormány mulasztásban van.

Fentiekkel összefüggésben, a jelen vizsgálathoz kapcsolódóan megkerestem a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot (NFM) is és a tényállás ismertetése mellett, az esetlegesen témában érkező panaszok, és a kormányrendelet tervezet ellenőrzésre vonatkozó részletszabályainak – a panaszban jelzett problémák rendezése érdekében történő – részletesebb kidolgozása felől tájékoztam.

A minisztérium válaszában arról informált, hogy a díj ellenében személygépkocsival végzett személyszállításhoz kapcsolódó, jelenleg háromszintű – az Szsztv., az MT rendelet és a Fővárosi Önkormányzat Taxi rendelete – szabályozása egyes elemeinek megfelelő módosításával lát lehetőséget arra, hogy a jelzett problémák minden érintett számára megfelelő módon rendeződjenek. Álláspontja szerint a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részéről a jogszabály-előkészítési felelősségi körbe tartozó, az MT rendeletet felváltó személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló kormányrendeletben orvosolhatóak szabályozási oldalról a tárgyban szereplő ügyben felmerült problémák.

A nemzeti fejlesztési miniszter 2012 végén megkezdte a kérdéses kormányrendelet megalkotásának előkészületeit, a miniszter tájékoztatása szerint a kormányrendelet tervezet társadalmi és közigazgatási egyeztetése 2014 decemberében zárult el és jelenleg a Kormány részére történő benyújtásra vár.

A kormányrendelet tervezet ellenőrzésre vonatkozó részeit a VII. Fejezet 17. Ellenőrzés című rész 24. § szakasza tartalmazza. E szerint *„az e rendeletben foglaltak megtartását – a hatáskörük gyakorlására vonatkozó szabályok szerint, az általuk tervezett és az általuk elvégzett átfogó ellenőrzésről egymást tájékoztatva – a közlekedési hatóság, továbbá a települési önkormányzat jegyzője (a fővárosban a fővárosi önkormányzat főjegyzője és a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság vezetője), települési önkormányzat közlekedésszervezője (a Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat közlekedésszervezője) valamint a fogyasztóvédelmi hatóság is ellenőrzi. Az ellenőrzésre jogosult szervek a rendeletben előírt feltételek meglétét, valamint a közterület használatára és az áralkalmazásra vonatkozó előírások megtartását a taxiállomásokon és próbautazások során is ellenőrzik. Az ellenőrzést végző szervek a cselekmény vagy mulasztás súlyához képest büntető vagy szabálysértési feljelentést tesznek, illetve hatáskörükbe tartozóan lefolytatják a szabálysértési vagy közigazgatási eljárást, a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenység gyakorlásának jogát felfüggeszthetik; az engedély, az igazolvány visszavonását kezdeményezhetik.”*

Az előterjesztést a jelentés elkészültéig a Kormány nem tárgyalta meg. Az országos szakmai és érdekképviselők valamint a kamarák 2015. március 20-i keltezésű, közös levélben fordultak a Miniszterelnökhöz a kormányrendelet mihamarabbi elfogadását sürgetve.¹

5. A megkeresett szervek válaszai

A vizsgálat során a konkrét esetek feltárásán túl elsődleges volt annak feltérképezése, hogy a taxi szolgáltatás ellenőrzése során mely hatóságok járnak el önállóan, és közösen, illetve ezeket az ellenőrzéseket milyen eljárási rend alapján végzik, hol és hogyan szabályozzák. Az önálló ellenőrzésekre vonatkozó tájékoztatást és megállapításokat a II., a közös ellenőrzésekre vonatkozóakat a III. pontban ismertetem.

5.1. A konkrét panaszos ügyekre vonatkozóan a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) vezérigazgató helyettese és a Közúti Szolgáltatások Divíziójának vezetője együttes véleményben ismertették a már a megállapított tényállás részben ismertett eseteket, amelynek következményeként a társaság azonnali hatállyal felmondta a taxiállomás-használati hozzájárulást. A beadványozó mindkét ügyben panasszal élt (az 1. rendszámú gépjármű vonatkozásában több alkalommal is), panaszát minden esetben kivizsgálták és megválaszolták. A társaság a panaszok kivizsgálását követően is határozottan, változatlan tartalommal fenntartotta álláspontját, mely szerint mindkét esetben jogszerűen, megalapozott indokkal került sor a taxiállomás-használati hozzájárulás visszavonására.

¹ http://tgfsz.hu/container/images/Magyarország_Miniszterelnökének_közös_aláírt.pdf

Az ügyben lefolytatott hatósági eljárásról a *Nemzeti Közlekedési Hatóság elnöke* megírta, hogy a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ mint másodfokú hatóság előtt a panaszost érintően két másodfokú hatósági eljárás volt folyamatban. A hatósági eljárásokban feltárt tényállások értelmében a BKK a Taxi rendelet 13. § (4) bekezdése értelmében azonnali hatállyal felmondta a panaszossal az 1. rendszámú és a 2. rendszámú járműre kötött taxiállomás-használati megállapodásokat. Ezt követően a Taxi rendelet 13. § (5) bekezdése értelmében mindkét ügyben értesítette az illetékes, Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Felügyelőségét a taxiállomás-használati hozzájárulások (taxiállomás-használati megállapodás azonnali hatályú felmondásával történő) visszavonásáról.

Tekintettel arra, hogy a taxiállomás-használati hozzájárulások visszavonását követően az MT rendelet 5/A. § (14) bekezdése alapján ennek folyományaként a vállalkozás a rendeletben előírt feltételeknek már nem felelt meg teljes mértékben, ezért a közlekedési felügyelőség, mint elsőfokú hatóság a vállalkozás taxi-engedélyét határozatban visszavonta.

A panaszos a döntésekkel szemben mindkét esetben fellebbezést nyújtott be. A Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ, mint másodfokú hatóság a határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket elbíráltta, és mindkét esetben az elsőfokú döntés indokolásának – „taxiállomás használati engedély lejárt” helyett „taxiállomás használati hozzájárulás visszavonása” szóhasználat – megváltoztatásával helybenhagyta a taxiengedély visszavonását. A határozatban kifejtette, hogy „a Fellebbező fellebbezésében tett állításai (a panaszos szerint a BKK által lefolytatott ellenőrzés szabálytalan, illetve a közlekedési felügyelet egy nem hatósági eljárás során születő jegyzőkönyvre alapítja a taxiengedély visszavonására irányuló eljárását) nem befolyásolták a másodfokú hatóság döntését, mivel az a jelent ügyben – az MT rendelet 5/A (14) a) pontja értelmében – kizárólag a BKK döntésére alapszik. A másodfokú hatóság a BKK döntését nem bírálhatja felül, mivel annak nem felügyeleti szerve”. A taxiállomás-használati megállapodások felmondása miatt a közlekedési hatóság a jogszabályi feltételek nem teljesítése miatt köteles volt a taxiengedélyek visszavonásáról dönteni, ezért a másodfokú hatóság döntései az NKH álláspontja szerint jogszerűek voltak.

A *Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatósága* az ügygel kapcsolatos álláspontot nem közölte.

5.2. *Az önállóan végzett ellenőrzések szabályozási rendjéről a BKK* megírta, hogy a közlekedésszervező, illetve a közlekedésszervező alkalmazásában lévő, eljáró taxiszolgáltatás ellenőrök a Taxi rendelet 13. § (1) bekezdése és 17. § (1) bekezdése alapján – a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 25. § (2) bekezdésében írtakra is figyelemmel – végzik a Főváros közigazgatási területén belül az ellenőrzéseket, és az ellenőrzés során tapasztaltakat jegyzőkönyvben rögzítik. Amennyiben az ellenőrzés során jogsértést állapítanak meg, a közlekedésszervező a Taxi rendelet 13. § (3) bekezdése, valamint a 17. § (2) bekezdése alapján 15 napon belül további intézkedésre továbbítja a jegyzőkönyvet az illetékes hatóságok felé, és ehhez mellékeli a közlekedésszervezői álláspontját. Amennyiben szükséges, a Taxi rendelet 13. § (4) bekezdése alapján a taxiállomás-használati megállapodást azonnali hatállyal felmondja, és erről írásban tájékoztatja az illetékes kormányhivatal közlekedési felügyelőségét. A BKK tájékoztatása szerint az ellenőrzések lehetséges módjait, az ellenőrzés során tapasztaltak jegyzőkönyvbe foglalását, és a lehetséges következményeket rögzíti a taxiállomás-használati megállapodás 6. pontja is. A BKK által becsatolt taxiállomás-használati megállapodás 6. pontja valóban rögzíti, hogy „a vállalkozó tudomásul veszi, hogy a BKK Zrt. mint Közlekedésszervező az ellenőrzést saját hatáskörben vagy a hatóságokkal közösen, választása szerint fedett vagy nyílt ellenőrzés keretében, illetve az utas panaszok kivizsgálása során végzi, saját alkalmazottai, vagy megbízott útján.

Az ellenőrzésben részt vevők az ellenőrzés eredményeként tapasztaltakat jegyzőkönyvben rögzítik, és a jegyzőkönyvet aláírásukkal hitelesítik. A jegyzőkönyv alapján a Közlekedésszervező jogosult saját hatáskörében eljárni és intézkedni, továbbá a hatáskörrel rendelkező hatóságoknál eljárást kezdeményezni.”

A panaszos által becsatolt megállapodás szövegezése ettől eltér. Az 5. pont egy mondatban rögzíti, hogy „a BKK Zrt. a taxiállomások létesítéséről, használatának és üzemeltetésének rendjéről szóló mindenkor hatályban lévő jogszabály alapján jogosult és köteles ellenőrizni a taxiállomás használatával kapcsolatos szabályok betartását, és jogosult az Engedély kiadásához előírt feltételek fennállását folyamatosan ellenőrizni.”

A BKK megírta, hogy az önállóan végzett ellenőrzések szabályait a Taxi rendelet alapján belső normák keretében szabályozták, míg a hatóságokkal közös ellenőrzések lefolytatása során – a tapasztalatok saját szabályok szerinti jegyzőkönyvben rögzítése mellett – a Közlekedésszervező igazodik a hatóságok eljárási rendjéhez. Válaszához csatoltan megküldte az *önálló ellenőrzésre* vonatkozó valamennyi szabályzatot, így a 4/2013/M/G sz. Vezérigazgató-helyettesi munkautasítást és az 1/ és a 2/2014/M/Taxiközlekedés sz. Szakterületi vezetői munkautasításokat.

Az első munkautasítás a próbautazás céljára biztosított pénzeszközök utólagos elszámolási rendjét rögzíti. A szabályzat értelmező rendelkezései² között található a *taxi ellenőrzési jegyzőkönyv fogalma* is, e szerint: „a Taxi rendelet alapján a társaság, mint közlekedésszervező által végzett taxi ellenőrzés során tapasztaltokról készített *hivatalos jegyzőkönyv*”. Arról, hogy a jegyzőkönyv mitől válik hivatalossá, nem tartalmaz rendelkezést a szabályzat.

A második munkautasítás már részletes szabályokat tartalmaz a jegyzőkönyv tartalmi elemeire vonatkozóan, általánosságban pedig lefekteti a jegyzőkönyv elkészítése során követendő alapelveket, amelyek a valóság, a tartalmi helyesség, a pontosság és a teljes körűség³. Az utasítás 9. i) pontjában rendelkezik a próbautazás során megtett út hosszának GPS-szel való rögzítéséről, majd a j) pont rögzíti, hogy a jegyzőkönyvnek minden esetben tartalmaznia kell a Google Maps útvonaltervezővel modellezett ellenőrzési útvonalat és annak adatait.

A harmadik utasítás a céllenőrzések elrendelésének és lefolytatásának szabályait rögzíti.

A panaszos által becsatolt jegyzőkönyvek, valamint az ellenőrzést szabályozó normák álláspontom szerint számos ponton vetnek fel visszas kérdéseket. *A problémák három csoportba oszthatók a) a jegyzőkönyv elkészítése, b) a szabálytalanságok értékelése, és c) a mérésre használt eszközök kérdései köré csoportosítva.*

a) A jegyzőkönyv elkészítése szempontjából problematikus kérdések:

- A panaszos által becsatolt taxi ellenőrzési jegyzőkönyvek egyikén sem szerepelnek az ellenőrzést végző ellenőrök aláírásai.
- a panaszos esetében a taxaméter feltételezett meghibásodása miatt a taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről szóló 49/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 1. § (2) alapján mentesülhetett volna nyugtaadási kötelezettsége alól – természetesen a meghibásodást követően a helyreállításig további fuvar kezdése nélkül – azonban erre való utalás, figyelemfelhívás a jegyzőkönyvben nincs, illetve a „feltárt hiányosságok miatt intézkedésre jogosult hatóságok” rovat is üresen maradt.

² 4/2013/M/G sz. Vezérigazgató-helyettesi munkautasítás 2.3. e)

³ 1/2014/M/Taxiközlekedés sz. Szakterületi vezetői munkautasítás, 9)

- Problematikus a jegyzőkönyv szubjektív elemeket rögzítő része is (pl. a gépkocsivezető az utazás során kulturált megjelenésű-e, segítőkész-e, beszél-e idegen nyelvet, hangosan üzemelteti-e a diszpécser rádiót, a műsorvevő-rádiót, az általános közlekedési szabályokat megtartva közlekedik-e, a szolgáltatás körülményei alapján általános bizalmatlanság érzés alakult-e ki, kriminális jelenségekkel összefüggésben félelem érzet alakult-e ki stb.)
- Kifogásolható az is, hogy az ellenőrzés alá vont személyt az ellenőrzést követően az ellenőrzés megtörténtéről a helyszínen nem tájékoztatják, arról a BKK tájékoztatása szerint csak akkor értesül, ha egy esetleges jogszabálysértés eredményeként a taxiállomás-használati hozzájárulás felmondásra kerül, vagy a társhatóságok az ellenőrzést követően hatósági eljárást indítanak.
- Az érintett a jegyzőkönyvhöz megjegyzést nem fűzhet, és kizárólag akkor kapja kézhez, ha az illetékes közlekedési felügyelőség már megindította a hatósági eljárást a taxiengedély visszavonásáról. A BKK tájékoztatása szerint ugyanis az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet a közlekedésszervező álláspontjával együtt megküldi a közlekedési hatóságnak. Az érintett a hatóságtól kaphatja meg a BKK által készített dokumentumokat.
- A jegyzőkönyvet az ellenőrök az 1/2014/M/Taxiközlekedés sz. Szakterületi vezetői munkautasítás 12) pontja szerint legkésőbb az adott műszak végéig az előírt Excell formátumban szerkeszthetik. Ez a körülmény véleményem szerint különösen aggályos a jegyzőkönyv munkautasítás szerinti „hivatalos” minősége szempontjából – mely „hivatalosság” egyébként nincs definiálva – különösen azért, mivel a jegyzőkönyv így szerkesztett tartalma alapján mondhatja fel azonnali hatállyal a közlekedésszervező a taxiállomás-használati hozzájárulást, amely végső soron a közlekedési felügyelőség hatósági eljárásának kiindulópontját jelenti, és így az ellenőrzés alá vont személy megélhetését biztosító működési engedélyt visszavonhatja.

b) A jegyzőkönyv értékelésére vonatkozó szempontrendszer hiánya.

- A BKK tájékoztatása szerint a Taxi rendelet 3. § (4) pontja szerint „nem végezhet személytaxi szolgáltatást a vállalkozás, vagy az a személytaxija, amelyre vonatkozóan a tevékenység végzésére irányadó jogszabályok valamely rendelkezését nem, vagy csak részben teljesíti.” Ez alapján bármilyen mértékű hiányosság esetén – akkor is, ha az első ajtószemben nincs utastájékoztató – azonnali hatályú felmondást eredményezhet a mulasztás.
- Az ellenőrzés miatti panaszokat a BKK ellenőrzést végző csoportjának főellenőre vizsgálja meg, a rendelkezésre álló dokumentumok, az ellenőrök nyilatkozatai, valamint a panaszos álláspontját összevetve a főellenőri álláspont dönti el, hogy a BKK fenntartja-e a felmondást eredményező intézkedését, vagy sem.

c) Az ellenőrzés során alkalmazott mérési eszközök is számos kérdést vetnek fel.

- A BKK tájékoztatása szerint a próbautazás idejének, útvonalának, a megtett távolságnak rögzítése az ellenőrök által működtetett GPS alapú útvonal ellenőrző mérőeszkővel történik. A rögzített útvonal alapján minden esetben visszamérik a távolságot az internetes útvonaltervező (<https://www.google.hu/maps>) segítségével is. Mind a két eszköz által kiadott útvonaltérképet rögzítik a jegyzőkönyvben. Amennyiben az átadott nyugtán szereplő próbautazás távolsága jelentősen, 10% feletti mértékben (ez tehát valójában mégis csak egy létező értékelési szempont) meghaladja a mérőeszköz és az útvonaltervező által megállapított távolságot, akkor a jegyzőkönyv „lényeges megállapítások” rovatába rögzítik ennek tényét (taxaméter eredményének külső befolyásolásával elkövetett árdragítás). A megállapítást kontrollutazással ellenőrzik a

szakterület ellenőrei: egy másik taxi gépjármű hitelesített taxaméterével járják végig az ellenőrzés során megtett útvonalat, az ennek alapján kinyomtatott nyugta adatai és az eredeti nyugta adatai közötti különbség bizonyítja a jegyzőkönyvben tett megállapítást.

Az ellenőrzésről készülő *jegyzőkönyv* kapcsán az alábbiakat szükséges megjegyezni.

Mivel a BKK nem hatóság, így eljárására nem vonatkozik a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény ezért természetesen nem követelhető meg, hogy a helyszíni szemle és az erről készített jegyzőkönyv megfeleljen a Ket. által előírt formai és tartalmi követelményeknek. [Ket. 56-57. § 57/A-57/B. Ket. 39. § (3)]

Nem hagyható figyelmen kívül azonban az a körülmény, hogy a BKK ellenőrei által rögzített tények hatósági jogkövetkezésménnyel járnak, valamint az sem, hogy a fedett, anonim ellenőrzések gyakorlatát a BKK – a Fővárosi Önkormányzatnak 2013 őszén, a Taxi rendelet módosítására benyújtott, az ellenőrzési koncepciót is tartalmazó előterjesztési javaslata szerint – a Fogyasztóvédelmi Hatóság és a Nemzeti Adó és Vámhivatal által alkalmazott ellenőrzési módszerek áttemelésével gondolta bevezetni⁴. A Céllenőrzés szabályait rögzítő 2/2014/MT/Taxiközlekedés sz. Szakterületi vezetői munkautasítás a részletes szabályok között rögzíti is, hogy „a próbautazás során a taxiellenőrök nem fedik fel magukat”. *A közszolgáltató által folytatott kvázi hatósági eljárás gyakorlata álláspontom szerint számos visszás helyzetet eredményezhet.*

Ennél a pontnál újra szükséges felidézni, hogy a taxiállomás használati hozzájárulás polgári jogi ügyletként van jelen, miközben ehhez kapcsolódik, bizonyos mértékig erre épül rá a taxiengedély kiadása, mint hatósági ügylet.

A Taxi rendelet értelmező rendelkezései között szerepel a taxiállomás fogalma: „*a taxiállomás a közterületnek olyan kijelölt része, amely a személytaxi-szolgáltatást végző személytaxik utasfelvételi céllal történő tartózkodására szolgál*”. Ez alapján a taxiállomás-használati hozzájárulás tehát közterület-használati hozzájárulásnak tekinthető.

Éppen ezért szükségesnek tartom néhány mondatban összefoglalni az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közgyűlés közterület-használat engedélyezésére vonatkozó szabályaival kapcsolatos korábbi megállapításait.

A 41/2000 (XI.8.) AB határozat arra a kérdésre keresett választ, hogy a közterület-használati hozzájárulás tárgyában hozott döntés ellen megfelelően biztosított-e a jogorvoslati lehetőség. Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekre vonatkozóan – a korábban hatályban lévő a fővárosi közterületek használatáról és a közterületek rendjéről szóló 59/1195 (X.20.) Fővárosi Közgyűlés rendelete (a továbbiakban: a Keretrendelet) – a Keretrendelet nem tartalmazott konkrét szabályozást, ugyanakkor az a körülmény, hogy a rendelet a hozzájárulás tárgyában hozott döntés elleni jogorvoslatra nem utal, önmagában még nem jelentette a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjog sérelmét. Az Alkotmánybíróság kihangsúlyozta, hogy „*a Fővárosi Önkormányzat rendeleteiben előírt polgármesteri hozzájárulás önkormányzati hatósági ügyben hozott döntésnek minősül és rendelkező részében alkotmányos követelményként fogalmazta meg, hogy e döntés akkor alkotmányos, ha jogorvoslattal megtámadható.* (ABH 2000, 318.) Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a polgármesteri döntés jogi természetét tekintve hatósági döntés, akkor is, ha a Kr. a „tulajdonosi” jelzővel magánjogi jognyilatkozatnak minősíti azt.

Így az a szabályozás, amely kizárja, hogy ellene jogorvoslattal éljenek azok, akiknek jogát, jogos érdekét a határozat sérti, alkotmányellenes, sérti a jogorvoslathoz való jogot.

⁴ A Budapest Főváros Önkormányzata és a BKK Zrt. között a feladatellátásról és közszolgáltatásról szóló, jelenleg hatályos keretmegállapodás IV. fejezete az ellenőrzési koncepcióra vonatkozóan nem tartalmaz utalásokat. <http://www.bkk.hu/apps/docs/kozerdeku/keretmegallapodas.pdf>

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint önmagában az, hogy a vitatott szabály a polgármester hozzájárulásához köti a közterület-igénybevételi szerződés megkötését, nem sérti az Alkotmányt. Alkotmányellenessé a szabályozás azáltal vált, hogy a polgármesteri döntést magánjogi jognyilatkozatként minősítve, kizárta ellene a jogorvoslat lehetőségét”.

A későbbiekben a tárgyban született alkotmánybírósági döntések nem tették kizárólagossá a közterület-használati ügyek önkormányzati hatósági ügyként való kezelését, sokkal inkább abba az irányba mutatnak, hogy mind a tulajdonosi jogkörben, mind az önkormányzati hatósági jogkörben kialakított eljárásrendet elfogadják.

Külön kiemelendők a 1358/H/2008. és a 1359/H/2008 AB határozatok, amelyekben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy *”az önkormányzatok a közterület-használatot polgári jogi jogviszonyként vagy önkormányzati hatósági ügyként szabályozhatják.”*

Ugyanakkor a 19/2010 (II.18.) számú határozatban a közterület használati hozzájáruláshoz kapcsolódóan az AB kimondta, hogy „a közterületek közcélú rendeltetésére tekintettel a közterületek tulajdonosai ezekkel a tulajdoni tárgyakkal nem rendelkeznek szabadon. A közterületek közvagyonnak minősülnek, önkormányzati, illetőleg állami tulajdonban állnak. (...) A helyi önkormányzatok tulajdonába tartozó közterületek a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 79. § (2) bekezdés a) pontja alapján az önkormányzat törzsvagyonába, azon belül is a forgalomképtelen vagyron körébe tartoznak. Ezek az ingatlanok az államot, az önkormányzatokat terhelő közfeladat (közlekedés, közösségi terek biztosítása stb.) megvalósítását szolgálják. Ezen ingatlanok tekintetében a tulajdonosi jogok gyakorlása célhoz kötött, a közérdekű célok megvalósulása érdekében illetik meg a tulajdonost. A tulajdonos, a települési önkormányzatok, illetőleg az állam tulajdonosi jogait gyakorló kezelő szerv feladata a közterületek rendeltetészerű, biztonságos és zavartalan használatra alkalmasságának biztosítása. E körben e szervek feladata annak biztosítása is, hogy a közterületek rendeltetésétől eltérő használata másokat a rendeltetészerű használatban ne akadályozzon. A közutak tekintetében a Kkt. 36. §-a határozza meg a közutak nem közlekedési célú igénybevételének szabályait. Ez a szabályozás minden közútra, így az önkormányzati tulajdonban álló helyi közutakra is kiterjed. A közútnak nem minősülő közterületek tekintetében törvényi szabályozás nincs, annak hiányában helyi közügynek minősül, s a települési önkormányzatok szabályozási autonómiájába tartozik azoknak a feltételeknek a meghatározása, amelyek mellett lehetőség van a közterületek rendeltetésétől eltérő használatára. E szabályokat a települési önkormányzat nem tulajdonosi jogkörében, hanem a helyi közhatalom gyakorlójaként állapítja meg. [1256/H/1996. AB határozat, ABH 1996, 789, 798.; 46/B/1996. AB határozat, ABH 1996, 753, 755.] A közterület rendeltetésétől eltérő használatának szabályozása során az önkormányzatnak tulajdonosi érdekein túl, közérdekű célokat – városképi, városrendezési, környezetvédelmi, közegészségügyi, közlekedés- és vagyonbiztonsági érdekeket, a közterület rendeltetészerű használóinak érdekeit – is érvényesíteni kell. Ugyanakkor olyan szabályozást kell alkotnia, amely biztosítja a közterületet jogszerűen a rendeltetésétől eltérően használók jogainak, jogos érdekeinek védelmét is”.

Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a közterület-használat szabályozása így alapvetően közjogi, közigazgatási jellegű szabályozást jelent. Mindezek alapján megállapítható, hogy a közterület rendeltetésétől eltérő használata során elsősorban nem a magánjog szabályai, hanem közigazgatási jogi szabályok határozzák meg az önkormányzat és a közterület használója között létrejövő jogviszonyban a jogalanyok jogait.”

Fentiek alapján megállapítható, hogy a taxiállomás közterület, így a Főváros Közgyűlés felhatalmazása alapján eljáró BKK Zrt. a taxiállomás használatához való hozzájárulás jogi jellegét tekintve kvázi közjogi szerepkörben jár el.

Álláspontom szerint a hozzájárulás polgári jogi keretek között tartása és az ezzel párhuzamosan kivételes hatósági eszközök (fedett próbautazást követően nem fedik fel magukat az ellenőrök) igénybevételevel folytatott kvázi hatósági ellenőrzés gyakorlata zavart keltő és jogbizonytalanságot eredményező helyzetet idéz elő és sértik az ellenőrzés alá volt személyek tisztességes hatósági eljáráshoz és jogbiztonsághoz fűződő alapjogait.

Az ellenőrzést követően a hozzájárulás azonnali hatályú felmondására egy *nem kellő részletességgel kidolgozott szempontrendszerű értékelést* követően kerül sor, az ellene benyújtott panaszok kivizsgálását az ellenőrzést végző csoport vezetője végzi egy személyben saját mérlegelésére hagyatkozva. Az eljárási garanciákat ilyen mértékben véleményem szerint nem lehet a fogyasztói érdekek mindenek feletti védelmére hivatkozással kiiktatni.

Végül az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló eljárás és jegyzőkönyv az érintett megélhetését biztosító működési engedély hatósági eljárás keretében történő visszavonását eredményezheti. A hatósági eljárás megindulását követően az ügyfelek a működési engedély visszaszerzése érdekében a hatósági eljárás keretén belül próbálnak érdekeiknek érvényt szerezni, akár jogorvoslattal is élni, természetesen hiába, hiszen ahogyan azt a másodfokú hatóságként eljáró NKH Központ határozatában szerepel, a másodfokú hatóság a BKK döntését nem bírálhatja felül, mivel annak nem felügyeleti szerve.

E tekintetben tehát a hatósági eljárás keretében rendelkezésre álló jogorvoslat kiüresedett, hiszen az annak alapjául szolgáló BKK döntés ellen hiába próbálnak érvelni az érintettek, illetve a BKK panaszvizsgálatot végző csoportvezetőjének felülvizsgálata konkrét, az értékelést kontrolláló szempont rendszer hiányában nem tekinthető jogorvoslatnak.

Fentieket támasztja alá az NKH megkeresésünkre adott válasza is, amikor megállapítja, hogy „a másodfokú eljárásokban tapasztaltak alapján az ügyfelek – kevés kivétellel – nem élnék polgári jogi úton jogorvoslattal a felmondással szemben, hanem a BKK. Zrt. eljárásával kapcsolatos kifogásaikat a közlekedési hatóság előtt folyó eljárásban kívánják érvényesíteni. Erre tekintettel a másodfokú döntések indokolásában már rövid tájékoztatást is kapnak az ügyfelek arról, hogy a felmondással szemben polgári jogi úton érvényesíthetik jogorvoslati igényüket”.

Fentieket összegezve önmagában a jegyzőkönyv elkészítésének körülményei, annak módja illetve a szabályozás hiányosságai miatt álláspontom szerint sérül az érintettek tisztességes hatósági eljáráshoz, a jogbiztonsághoz és a jogorvoslathoz fűződő alapvető jogai.

A mérésre használt eszközök tekintetében az alábbiakat szükséges megjegyezni.

A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény 6. § (1)-(3) pontjai szerint: „Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és/vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és/vagy minőség tanúsítására – a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására – vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel; továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén. Joghatással járó mérést a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszközzel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszközzel kell végezni. Hiteles az a mérőeszköz amelyet a mérésügyi szerv hitelesített, vagy amelynek külföldi hitelesítését a mérésügyi szerv első belföldi hitelesítésként elismerte.”

A mérésügyi törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének első fejezete a közérdekkel, a közegészségüggyel, a közbiztonsággal, a közrenddel, a környezetvédelemmel, a fogyasztóvédelemmel, az adók és vámok kivetésével, valamint a tisztességes kereskedelemmel kapcsolatos, kötelező hitelesítésű mérőeszközök felsorolását tartalmazza, amely alapján a Magyarországon forgalomba hozott (új vagy használt állapotú), adattárolós viteldíjjelző készülékeket hitelesíteni kell.

Külön jogszabály rendelkezik a taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről (49/2013. (XI. 15.) NGM rendelet) Ezzel szemben a BKK ellenőrei ellenőrzéskor a telefonokba épített GPS⁵ segítségével mérik a megtett távolságot.

Példaként érdemes megemlíteni a földmérés során alkalmazott rendszereket. Egy térinformatikával foglalkozó internetes forrás⁶ arra kereste a választ, hogy vajon a GPS alapú navigációs rendszerek milyen mértékben veszélyeztetik a földmérők létét. A cikk írója arra a következtetésre jut, hogy gyorsan fejlődő világunkban ezek a bárki számára elérhető készülékek is jelentős fejlődésen mentek keresztül, eredményeik egyre pontosabbak, azonban a hagyományos földmérés emberi szaktudás-, erőforrás-, műszer-, és adatigényes feladat és a pontossága jóval meghaladja a “Hol a legközelebbi pizzéria/gumiszerviz/benzinkút?” kérdés megválaszolásához szükségeset. Álláspontja szerint a számítógépes térképezési eljárások robbanásszerű fejlődésen mentek keresztül, azonban az elvárt pontosság szinte soha nem éri el a földmérését. A GPS mérés mindennapossá vált. A készülékek között azonban igen nagy a pontossági szórás és ez a földmérő szakmában is sok aggodalomra ad okot.

Egy, a GPS koordináták felhasználásával, a terepen való tájékozódáshoz használható telefonos alkalmazáshoz⁷ az interneten található segítség a következőket írja a telefonokba épített GPS-ről: „A telefonok GPS pontossága nem az alkalmazott szoftvertől függ, hanem a telefonba épített vevő érzékenységtől, pontos vevőképességétől. Így egyes telefonokkal sokkal pontosabb, míg másokkal pontosabb mérést lehet elvégezni.”

Összefoglalva tehát álláspontom szerint a hatályos jogszabályok alapján hitelesített viteldíjjelző készülék, azaz a taxaméter által mért adatok és a telefonok által mért GPS alapú távolságok nem minden esetben lehetnek alkalmasak az összehasonlításra. A megbízható, garantált pontosság hiánya által a rendszerbe kerülő bizonytalansági tényező véleményem szerint kiszámíthatatlanná, megkérdőjelezhetővé teszi az ellenőrzési eljárás kimenetelét, illetve annak hatósági eljárás alapjául szolgáló bizonyítékként való használhatóságát. A BKK ellenőrök által végzett mérés minden esetben joghatással jár, hiszen annak eredményét végül a közlekedési hatóság közvetett módon a hatósági eljárásban bizonyítottnak tekinti, nem vitatja.

A Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság önálló és más hatóságokkal közös ellenőrzési tevékenysége vonatkozásában az alábbi tájékoztatást kaptam. Álláspontjuk szerint a közterület-felügyelők ellenőrzési tevékenységüket egyrészt az MT rendelet, más részt a Taxi rendelet felhatalmazása alapján végezhetik. E tekintetben a taxiállomás használati rendjét, ideértve a taxiállomáson várakozó más járművek ellenőrzését végezhetik önállóan és a BKK munkatársaival közösen is, illetve a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás ellenőrzését a BKK-val közösen végzik. Amennyiben az önálló ellenőrzések során a közterület-felügyelő megállapítja, hogy a taxiállomást más járművek használják, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Sztv.) felhatalmazása alapján helyszíni bírságot szabnak ki, vagy feljelentést alkalmaznak.

⁵ GPS = Global Positioning System, Globális Helymeghatározó Rendszer. Az Amerikai Egyesült Államok Védelmi Minisztériuma által (elsődlegesen katonai célokra) kifejlesztett és üzemeltetett – a Föld bármely pontján, a nap 24 órájában működő – műholdas helymeghatározó rendszer. 20 000 km-es magasságban keringő 24 műholdból álló flotta alkotja. (jelenleg ténylegesen 31 műhold van pályán) A GPS egy fejlett helymeghatározó rendszer, amellyel 3 dimenziós helyzetmeghatározást végezhetünk földön, vízen vagy levegőben. Pontossága jellemzően méteres nagyságrendű, de differenciális mérési módszerekkel akár milliméteres pontosságot is el lehet érni, valós időben is. A GPS-t sok más technológiához hasonlóan katonai célokra fejlesztették ki, de ma már a civil élet számos területén széles körben alkalmazzák. Nagy előnye, hogy adatait felhasználva szolgáltatások sorát élvezhetjük a kis méretű eszköz által és növelhetjük kényelmünket, biztonságunkat. http://hu.wikipedia.org/wiki/Global_Positioning_System

⁶ http://blog.digiterra.hu/2011/10/a-foldmerest-megoli-a-gps_teruletmeres/

⁷ g.hu a GC/GG segédeszköz, <https://ghufaq.wordpress.com/>

A taxiállomás használatával kapcsolatos szabályok megtartásának ellenőrzése során a hatósági ellenőrzésről, észlelt jogsértésről a közterület-felügyelők jegyzőkönyvet vesznek fel, melyből egy példányt a helyszínen átadják a jármű vezetőjének, egy példányt pedig megküldenek a Taxi rendelet előírásának megfelelően a BKK részére további intézkedés céljából.

A panaszossal történt harmadik ellenőrzést a FÖRI munkatársai a becsatolt jegyzőkönyv alapján önállóan végezték. A panaszos a közterület-felügyelők intézkedését sérelmező panasszal fordult a rendészeti igazgatósághoz, amelyet a FÖRI Vezetői Háttértámogató Osztályának csoportvezetője további intézkedésre áttett az ügyben illetékes BKK Forgalmibiztonság, Taxi, Parkolás-gazdálkodás és Teherforgalom Divíziójához. *Álláspontom szerint a közterület felügyelő eljárását sérelmező panasz kivizsgálására semmiképpen nem a BKK jogosult, az erre vonatkozó panaszt mindenképpen a rendészeti igazgatóságnak kellett volna megválaszolni.*

5.3. A BKK által végzett taxiszolgáltatás ellenőrzések pontos számára, illetve a hatóságokkal folytatott közös ellenőrzésekre vonatkozó adatokat a BKK az alábbi táblázatban foglalta össze. Ezek az adatok az önállóan és társ hatóságokkal közösen végzett összes ellenőrzésre vonatkoznak, amelyet a Taxi rendelet hatályba lépése óta, azaz 2013. szeptember 1-je és a megkeresés ideje szerint 2014. október 31-ig terjedő időszakban végeztek.

Összes ellenőrzés száma	11 716
BRFK-val közös ellenőrzések száma	54
BRFK Vasútbiztonsági Osztályával közös ellenőrzések száma	6
Repülőtéri Rendészeti Igazgatósággal közös ellenőrzések száma	102
Fogyasztóvédelmi Hatósággal közös ellenőrzések száma	68
Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóságával közös ellenőrzések száma	955
Munkaügyi Felügyelőséggel közös ellenőrzések száma	21
Nemzeti Adó- és Vámhivatallal közös ellenőrzések száma	82

A Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatósága válasza alapján a Taxi rendelet hatályba lépése óta a FÖRI közterület-felügyelői 3222 alkalommal végeztek önállóan ellenőrzést, a BKK munkatársaival pedig összesen 3767 alkalommal. A BKK és a FÖRI nyilvántartása alapján megírt számok jelentős eltéréseinek oka a válaszok alapján nem megállapítható.

Tekintettel arra, hogy a Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdésének 11. pontja értelmében a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódó ellenőrzési feladatok a közlekedési felügyelőségek hatáskörébe tartoznak, az NKH Központ a BKK Zrt. munkatársaival közös személytaxi ellenőrzéseket nem végez.

A BKK válasza alapján a hatóságokkal végzett közös ellenőrzések jogalapját a Taxi rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint az MT rendelet 25 § (2) bekezdése teremti meg.

A közlekedésszervező tájékoztatása szerint az önálló ellenőrzésekre megállapított eljárásrendet alkalmazzák a hatóságokkal közös ellenőrzés során is, figyelemmel a Taxi rendelet 3. § (14) bekezdésében írtakra. A hatóságok a saját hatáskörükben tartozó eseményekkel kapcsolatban a saját eljárási szabályaik szerint teszik meg a szükséges intézkedéseket. A közös ellenőrzéseknek okszerűen nincs külön szabályozott módja, a BKK Zrt., mint ellenőrzésre jogosult gazdasági társaság szükségszerűen igazodik a hatóságok számára jogszabályban kötelezően előírt eljárásrendhez. A Rendészeti Igazgatóság fentebb idézett válasza alapján „a hatósági ellenőrzésről, észlelt jogsértésről a közterület-felügyelők jegyzőkönyvet vesznek fel, melyből egy példányt a helyszínen átadják a jármű vezetőjének”. A BKK kijelentése tehát, miszerint a közös ellenőrzések során „igazodik a hatóságok számára jogszabályban kötelezően előírt eljárási rendhez” nem állja meg a helyét, hiszen a panaszolt, fedett ellenőrzéseket követően a panaszos nem kapott a helyszínen jegyzőkönyvet.

A BKK és a FÖRI egybehangzó tájékoztatása szerint a közös ellenőrzéseket a közlekedésszervező koordinálja. E minőségében heti, havi ellenőrzési tervet készít, egyeztet a rendészeti igazgatóság, a rendőrség, a reptéri rendészet, és a NAV munkatársaival, végzi az irányítást, majd az akció végeztével összefoglaló jelentést készít.

Fentiek alapján megállapítható, hogy az ellenőrzési tevékenység összehangolása, koordinálása során a BKK ismét kvázi hatóságként jár el, szinte a Ket. 50. § (2) bekezdésében, a közös ellenőrzések lehetőségét biztosító szabályok alapján, miközben a BKK ellenőrzési tevékenységet csupán a Fővárosi Közgyűlés Taxi rendelete alapján jogosult végezni. Az MT rendelet BKK által hivatkozott 25.§ (2) bekezdése ugyanis nem tesz említést a közlekedésszervezőről, e helyett a Fővárosi Önkormányzat főjegyzőjét nevesíti.

Összefoglalás

Fentiek alapján megállapítható, hogy a fennálló jogi szabályozás a főjegyzőnek biztosítja azokat a hatósági ellenőrzési jogköröket, amelyekben jelenleg a BKK – a Fővárosi Közgyűlés Taxi rendeletében ráruházott és biztosított ellenőrzési jogosultságokat kiterjesztően értelmezve, nem megfelelő eszközökkel és körülmények között – jár el. Ugyanakkor a taxiengedély kiadására, visszavonására irányuló hatósági eljárás során a BKK kvázi közreműködő tanúsító szervezetként jár el, azonban erre sem kormányrendeletbeli, sem törvényi felhatalmazása nincsen. A szabályozás hiányossága ezért sérti a jogbiztonság követelményét.

Álláspontom szerint a személytaxi szolgáltatási tevékenység ellenőrzése során az ellenőrzésben részt vevő szervek hatásköreinek összemosása, a hatósági és polgári jogi szabályozási elemek egymás mellettisége és időnkénti keveredése jogbizonytalanságot, valamint az érdemi jogorvoslat kiüresedését eredményezte, mely során egy nagyobb társadalmi csoport tisztességes eljáráshoz, jogbiztonsághoz és jogorvoslathoz fűződő alapvető jogai sérültek.

A személytaxi szolgáltatásra vonatkozó háromszintű jogi szabályozásba illeszkedő, az MT rendeletet helyettesítő kormányrendelet tervezet ellenőrzésre vonatkozó jelenlegi szövegezése álláspontom szerint nem oldja fel a közszolgáltató kvázi hatósági, közreműködő tanúsító szervezetkénti szerepe és az eljárás polgári jogi keretei között feszülő ellentmondásokat.

Intézkedéseim

A jelentésemben feltárt, alapvető jogokkal összefüggő visszásság jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzése érdekében az Ajbt. 32. §-a alapján *felkérem a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy*

- a rendelkezésére álló eszközök igénybevételével gyorsítsa meg a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló kormányrendelet Kormány általi elfogadását;
- vegye fontolóra a BKK eljárásjogi helyzetének megfelelő szintű jogszabályban való tisztázását, rögzítését és ezzel kapcsolatban kezdeményezzen szakágazati egyeztetést az érintett szervek közreműködésével.

Budapest, 2015. június

Székely László sk.

Jogszabályi hivatkozások

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (Szsztv.)

- 12.§** (1) Személygépkocsival közúti személyszállítási szolgáltatás személytaxi-szolgáltatásként vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatásként végezhető.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyszállítási szolgáltatások végzésének és az azokhoz használt járművek üzemeltetésének feltételeit, továbbá az e tevékenység végzéséhez kapcsolódó egyéb feltételeket a Kormány a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló rendeletben határozza meg.
- (3) Az adott település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjét a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.
- (4) A helyi önkormányzat - a Főváros területén a Fővárosi Önkormányzat - rendeletében e törvény keretei között a közigazgatási területén végzett személytaxi-szolgáltatató működését - ideértve a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működését is - az (5)-(6) bekezdésben meghatározott feltételekhez kötheti.
- (5) A helyi önkormányzat (4) bekezdés szerinti rendelete a helyi sajátosságok figyelembevételével a személytaxi-szolgáltatónak a környezet és a lakosság egészségének védelme, az utasforgalom biztonságos és magas színvonalon történő ellátása, a tevékenység szabályozott keretek közötti folytatásának biztosítása érdekében a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló jogszabályban meghatározottak mellett további, a járművek külső megjelenésére, környezetvédelmi besorolására és méretére vonatkozó feltételeket állapíthat meg.
- (6) A személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működése körében a helyi önkormányzat (4) bekezdés szerinti rendelete meghatározhatja a tevékenység folytatásához szükséges infokommunikációs eszközök alapvető műszaki sajátosságait, további feltételként köztartozás-mentességet és a tevékenység folytatásához szükséges mértékű tőkeerőt írhat elő.
- (7) Ha a helyi önkormányzat - a Fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - az (5)-(6) bekezdés szerint feltételeket állapított meg, a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállításról szóló rendeletben meghatározott tevékenységi engedély kiadását megelőzően a helyi önkormányzat vagy az általa megbízott közlekedésszervező előzetesen igazolja a feltételek teljesülését.

49. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

h) a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállítás részletes szabályait,

(3) Felhatalmazást kap a helyi személyszállítási közszolgáltatást működtető helyi önkormányzat képviselő-testülete, társulás esetében a társulási megállapodásban meghatározott, ennek hiányában a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat képviselő testülete, a főváros esetében a Fővárosi Önkormányzat közgyűlése

a) a közlekedésszervező kijelölésére, valamint a közlekedésszervező által a helyi személyszállítást végző közlekedési szolgáltató számára adható rendelkezései kereteire,

b) a személytaxi és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésének - a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli - műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjére,

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.)

12. § (2) Közigazgatási hatósági ügy (a továbbiakban: hatósági ügy):

a) minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy kötelességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez.

38/C. § (1) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján az erre feljogosított tanúsító szervezet közreműködhet a tényállás tisztázásában. A tanúsító szervezet által kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni a tények igazolására, a tanúsított tények tekintetében a hatóság további eljárási cselekményeket nem végez.

(2) Ha törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi, az erre feljogosított tanúsító szervezet által kibocsátott tanúsítvány alapján az abban tanúsított tényeken alapuló jogok közvetlenül gyakorolhatók. A törvénynek vagy kormányrendeletnek meg kell határoznia a tanúsító szervezet felelősségére vonatkozó szabályokat a tanúsítvány alapján tanúsított tények fennállására vonatkozóan.

39. § (1) A hatóság jegyzőkönyvet készít

a) a lefoglalásról,

b) a szemle lefolytatásáról, ha a hatóság hatósági tanút alkalmaz,

(3) A jegyzőkönyv tartalmazza

a) a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot,

- b) az eljárási cselekményben érintett személy nevét és lakcímét, eljárásjogi helyzetét és - ha azt a hatóság tudomására hozta - egyéb elérési lehetőségét,
 - c) az alkalmazott hatósági tanú nevét,
 - d) az eljárási cselekményben érintett személy jogaira és kötelességeire való figyelmeztetés megtörténtét,
 - e) az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, az (1) és (2) bekezdésben felsorolt eljárási cselekmények során tapasztalt, az ügy eldöntése szempontjából lényeges körülményeket és megállapításokat, ideértve a hatósági tanú észrevételeit is,
 - f) a jegyzőkönyv készítésének helyét és időpontját, valamint
 - g) az eljárási cselekményben érintett személy, az eljárási képességgel nem rendelkező személy képviselője, a hatósági tanú, az eljáró ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető oldalankénti aláírását.
- 50. § (2)** Törvény vagy kormányrendelet a tényállás tisztázása és az ügyfél jogának, jogos érdekének védelme és előmozdítása érdekében az eljárás és a hatósági ellenőrzés során együttműködési kötelezettséget írhat elő a feladat- és hatáskörükben érintett hatóságok részére. Az együttműködés formája lehet különösen a hatóságok közötti egyeztetés, valamint az ellenőrzési tevékenység összehangolása. A hatóság eljárási kötelezettségét nem érinti, ha a törvény vagy kormányrendelet alapján együttműködésre kötelezett másik hatóság e kötelezettségét elmulasztja, a hatóság azonban köteles a mulasztó hatóság felügyeleti szervét, ennek hiányában vezetőjét a mulasztásról tájékoztatni.
- 56. § (1)** Ha a tényállás tisztázására ingó, ingatlan (a továbbiakban együtt: szemletárgy) vagy személy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, a hatóság szemlét rendelhet el.
- (2) Szemlét a hatóság ügyintézője, a hatóság által kirendelt szakértő, illetve jogszabály alapján erre felhatalmazott más személy végezhet, aki jogosultságát a szemle során - az 57. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel - köteles igazolni. Jogszabály a szemle lefolytatásához a szemlét végző személy részére megbízólevél kötelező használatát rendelheti el.
- (3) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezhet úgy, hogy az ügyben eljáró szakhatóság állásfoglalását helyszíni szemle keretében adja meg. A helyszíni szemle időpontjáról a hatóság a szakhatóságot legalább tizenöt nappal korábban a szakhatósági megkeresés megküldésével értesíti.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a 33. § (3) bekezdés d) pontja és a 33. § (8) bekezdése nem alkalmazható.
- 57. § (1)** A szemletárgy birtokosát és az 56. § (1) bekezdésében meghatározott személyt (a továbbiakban együtt: szemletárgy birtokosa) a szemléről - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel - előzetesen értesíteni kell. Ha a szemle eredményessége érdekében indokolt, az értesítésnek tartalmaznia kell a szemletárgy birtokosának személyes jelenlétére, a szükséges iratok előkészítésére irányuló felhívást. Az értesítést - ha az ügy körülményeiből más nem következik - úgy kell közölni, hogy azt a szemletárgy birtokosa legalább öt nappal korábban megkapja.
- (2) Ha az előzetes értesítés a szemle eredményességét veszélyeztetné, a szemletárgy birtokosát a szemléről annak megkezdésekor szóban kell tájékoztatni.
- (3) Ha a szemle megkezdése előtti tájékoztatás veszélyeztetné annak eredményességét, a hatóság a szemle befejezésekor átadja vagy haladéktalanul megküldi a szemletárgy birtokosának a jegyzőkönyv egy példányát. Mellőzhető a tájékoztatás, ha a szemle a szemletárgy birtokosának közreműködése nélkül, külső vizsgálat elvégezhető.
- (4) A szemletárgy birtokosának távolléte nem akadályozza a szemle megtartását. Jogszabály meghatározott ügyekben előírhatja, hogy a szemle csak akkor kezdhető meg, ha a szemletárgy birtokosa vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, ezek hiányában hatósági tanú jelen van.
- (5) A szemlén az ügyfél jelen lehet, kivéve, ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el.
- 57/A. § (1)** Szemlét a megfigyelni kívánt tevékenység folytatása idején, nem székhelyként bejelentett magánlakásban pedig - kivéve, ha a szemle sikeres lefolytatása más időpont választását teszi szükségessé - munkanapon 8 és 20 óra között lehet végezni. A szemlét úgy kell végezni, hogy az a szemletárgy birtokosának munkáját, a rendeltetészerű tevékenységet lehetőleg ne akadályozza.
- (2) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet veszélye miatt, továbbá közrendvédelmi, közbiztonsági, illetve törvényben meghatározott más fontos okból a szemle haladéktalanul megtartható.
- (3) A szemle megtartása során - a tulajdonos értesítésével egyidejűleg - a szemletárgy birtokosa kötelezhető a szemletárgy felmutatására, illetve arra, hogy az ügyfelet a szemle helyszínére beengedje.
- (4) A szemle során a szemlét végző személy a hatásköre gyakorlásának keretei között a megfigyelni kívánt területre, építménybe és egyéb létesítménybe beléphet, ott a szemle tárgyával összefüggő bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálhat, a szemletárgy birtokosától és a szemle helyszínén tartózkodó bármely más

személytől felvilágosítást kérhet, a helyszínről, a szemletárgyról, folyamatokról fényképet vagy kép- és hangfelvételt készíthet, mintavételt eszközölhet, továbbá egyéb bizonyítást folytathat le.

- (5) Ha a szemlét a hatóság informatikai eszköz útján végzi, a szemle elvégzésére való jogosultság igazolását követően jogszabály, személyes adatok tekintetében törvény által meghatározott körben a szemletárgy birtokosának a hatóság részére - szükség szerint az informatikai rendszerhez történő hozzáférés technikai és jogosultsági feltételeinek biztosításával - hozzáférést kell biztosítani az adatokhoz.
- (6) A szemletárgy birtokosa a minősített adatot tartalmazó szemletárgy felmutatására nem kötelezhető, ha nem kapott felmentést a szemletárgyra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól.
- (7) Ha a szemletárgy birtokosa médiatartalom-szolgáltató, vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, nem kötelezhető a szemletárgy felmutatására, ha ezzel a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné. Ez a mentesség az annak alapjául szolgáló jogviszony megszűnése után is fennmarad.

57/B. § (1) A szemle eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében, ha annak jellege indokolttá teszi, a hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.

- (2) Ha a szemletárgy birtokosa a szemletárgyat a hatóság felhívására - a jogkövetkezményre való figyelmeztetés ellenére - nem mutatja fel, illetve annak helyszíni átvizsgálását jogellenesen megakadályozza, a hatóság a szemletárgyat lefoglalhatja.
- (3) A szemle megtartását vagy eredményes lefolytatását akadályozó személy eljárási bírsággal sújtható.
- (4) Ha a helyszíni szemlére életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, azonnali intézkedés érdekében van szükség, illetve, ha ezt törvény más fontos okból megengedi, a helyszíni szemlét a hatóság a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtarthatja.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott módon történő szemle megtartásához az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges, továbbá ahhoz a rendőrség és hatósági tanú közreműködését kell kérni. Ha az ügyész előzetes jóváhagyásának beszerzése a késedelem veszélyével járna, a szemle az ügyész jóváhagyása nélkül is megtartható, ilyen esetben a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet - ami az azonnali intézkedési okot és a megtett intézkedéseket részletesen tartalmazza - az ügyésznek öt napon belül meg kell küldeni.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény

47. § (13) A fogyasztóvédelmi hatóság termék vagy szolgáltatás tekintetében próbavásárlást végezhet.

47/A. § (1) A próbavásárláshoz a fogyasztóvédelmi hatóság közreműködő személyt vehet igénybe. A közreműködő személlyel megbízási szerződés köthető, amely alapján megbízási díjra jogosult.

- (4) Próbavásárlás esetén a fogyasztóvédelmi hatóság az ellenőrzési jogosultságát a próbavásárlás befejezésekor igazolja.

A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény (Mérésügyi törvény)

6. § (1) Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és/vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és/vagy minőség tanúsítására - a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására - vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel; továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén.

- (2) Joghatással járó mérést a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszközzel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszközzel kell végezni.

(3) Hiteles az a mérőeszköz

a) amelyet a mérésügyi szerv hitelesített,

b) amelynek külföldi hitelesítését a mérésügyi szerv első belföldi hitelesítésként elismerte.

MT rendelet – a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988.

(XII. 20.) MT rendelet

5/A. § (1) Személygépkocsival közúti személyszállítási szolgáltatás személytaxi-szolgáltatásként vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatásként végezhető.

- (2) A vállalkozás a közlekedési hatóság engedélyével (a továbbiakban: taxiengedély) végezhet személytaxi-szolgáltatást.

(3) Taxiengedély annak a vállalkozásnak adható, amelynél igazolt

a) a személyes megbízhatóság,

b) a szakmai alkalmasság,

c) a megfelelő pénzügyi teljesítőképesség, továbbá

- d) amely olyan személygépkocsival rendelkezik, amelyet a közlekedési hatóság - külön jogszabály alapján - személytaxi-szolgáltatás végzésére alkalmasnak minősített és ezt igazoló lappal tanúsítja.
- (4) A (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt követelményeket a vállalkozás - illetőleg az adott tevékenységet végző szervezeti egység, részleg - vezetését, irányítását ténylegesen és állandó jelleggel ellátó, a taxiengedélyben megnevezett személynek (a továbbiakban: szakmai vezető) kell teljesítenie. A szakmai vezető személyének változása esetén a közlekedési hatóság legfeljebb 6 hónapos időtartamra felmentést adhat a szakmai alkalmasság követelményének teljesítése alól.
- (5) A személyes megbízhatóság feltételeinek nem felel meg az a személy, aki
- b) olyan vállalkozás szakmai vezetője volt, amelynél
- a szakmai érdekképviseltek, a települési önkormányzat (a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat) megállapítása szerint a személytaxi-szolgáltatásra vonatkozó jogszabályokat - ideértve a települési önkormányzat (a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat) által közterületen kijelölt taxiállomás (a továbbiakban: taxiállomás) használatára -,
 - a járművezetők személyi feltételeire, az áralkalmazásra, a nyugtaadási kötelezettségekre vonatkozó jogszabályokat megsértették, illetőleg a személytaxikra vonatkozó műszaki, biztonsági vagy igazgatási szabályokat megsértették, és ezért az engedélyező szerv a vállalkozás személytaxi-szolgáltatás vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatás végzésére jogosító valamennyi engedélyt (14. bekezdés) visszavonta, a visszavonás időtartama alatt;
- c) az (1) bekezdésben meghatározott szolgáltatások keretében történő járművezetésre való jogosultságát a (13) bekezdés b) pontjában felsorolt okok valamelyike miatt a közlekedési hatóság visszavonta, a visszavonás időtartama alatt.
- (6) A szakmai alkalmasság az 1. számú melléklet 1/b) pontjában meghatározott személytaxis és személygépkocsis személyszállító vállalkozói szakismeretek eredményes elsajátítását tanúsító vizsgabizonyítvánnyal igazolható.
- (7) Nem szükséges vizsgát tennie annak a szakmai vezetőnek, aki - a kérelem benyújtását megelőzően - 10 évnél nem régebben, legalább 5 évig szakirányú szakmai vezetői beosztásban dolgozott személytaxis vagy személygépkocsis személyszállító szolgáltatást nyújtó vállalkozásnál vagy ilyen területen egyéni vállalkozó volt. Részleges vagy teljes felmentést kaphat a vizsgakötelezettség alól az a személy, aki az előírt szakismeretek elsajátítását szakirányú felsőfokú képesítésről kiállított okirattal igazolja.
- (8) A pénzügyi teljesítőképesség abban az esetben megfelelő, ha a vállalkozás
- a) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 178. § 32. pontja szerint - a kérelme benyújtásának időpontjában - köztartozásmentes adózónak minősül, és
- aa) ezt 30 napnál nem régebben kiállított közokirattal igazolja, vagy
- ab) szerepel a köztartozásmentes adózási adatbázisban;
- b) személytaxinként a szállítható utasok száma alapján 25 ezer Ft összegű, elkülönítetten kezelt vagyoni biztosítékkal, ennek megfelelő - pénzügyi intézmény által nyújtott - garanciával vagy erre felelősségbiztosítással rendelkezik. A vagyoni biztosíték legfeljebb 40 napos visszafizetési kötelezettség mellett kizárólag a közlekedési hatóság rendelkezésével az utasok más módon nem fedezett kártérítés és sérelemdíj iránti igényének kielégítésére használható fel.
- (9) A taxiengedélyt a közlekedési hatóság kérelemre, a vállalkozás nevére, meghatározott működési területre (településre, településekre) és a személytaxi forgalmi rendszámára szólóan adja ki.
- (10)
- (11) A taxiengedélyben - a (9) bekezdésben felsorolt adatokon kívül - fel kell tüntetni az engedély sorszámát, a vállalkozás székhelyét, telephelyét, a szakmai vezető nevét, továbbá a személytaxihoz minősítő vizsgálat alapján kiadott igazolólap és a működési területen lévő taxiállomások használatára jogosító engedély számát is, amennyiben azok használatát a települési önkormányzat (a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat) rendeletben szabályozta. Az engedély kiadása és a személytaxi időszakos vizsgálata előtt a közlekedési hatóság ellenőrzi, hogy a vállalkozás a működési területén érvényes előírásoknak megfelelően a taxiállomás használati díját megfizette.
- (12) A tevékenység folytatása során a vállalkozás 8 napon belül köteles a taxiengedély adataiban bekövetkezett változásokat a közlekedési hatóságnál bejelenteni. A közlekedési hatóság a bejelentés alapján az engedély adatait módosítja, vagy - a régi bevonása mellett - újat ad ki. A vállalkozás a tevékenység megszűnése esetén a taxiengedélyt a közlekedési hatóságnak köteles visszaszolgáltatni, vagy a tevékenység szüneteltetése esetén a közlekedési hatóságnál letétbe helyezni.
- (13) A közlekedési hatóság a taxiengedélyt legalább három hónapra, de legfeljebb öt évre bevonja, ha a vállalkozás az adott személytaxival
- a) az engedélyezett tevékenységet tartósan - legalább egy éven át - nem gyakorolja, anélkül, hogy a szünetelést a közlekedési hatóságnál megfelelő indokkal a taxi-rendszám tábla egyidejű letétbe helyezése mellett bejelentette volna,

b) a jogszabályban meghatározott szakmai követelményeket megsértette - így különösen ha a hatósági árat túllépte, az árat nem tüntette fel, a nyugtaadási kötelezettségét megszegte, a viteldíjkészüléket szabálytalanul működtette, illetve az utasokat más módon megkárosította, a taxiállomás használatára vonatkozó szabályokat megszegte, és emiatt a visszavonásra a működési terület szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője (a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat jegyzője), a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, a közlekedési hatóság vagy az illetékes érdek-képviselői szerv megfelelően alátámasztott javaslatot tett.

(14) A közlekedési hatóság a vállalkozás valamennyi taxiengedélyét

a) visszavonja, ha a vállalkozás a működése során a taxiengedélyek kiadásához szükséges és az e rendeletben előírt valamely feltételt már nem teljesíti;

b) legalább 3 hónapra, de legfeljebb 5 évre visszavonhatja a (13) bekezdés b) pontjában meghatározott követelmények súlyos vagy ismétlődő megsértése esetén.

(15) A vállalkozás a taxiengedély visszavonásának időtartama alatt újabb taxiengedélyt nem kaphat. A személytaxi cseréje esetén azonban a taxiengedély is cserélhető.

25. § (2) Az e rendeletben foglaltak megtartását - a hatáskörük gyakorlására vonatkozó szabályok szerint - a *közlekedési hatóságok*, továbbá a személytaxi-szolgáltatás és a személygépkocsi személyszállító szolgáltatás esetében a *települési önkormányzat jegyzője (a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat főjegyzője, a fővárosi közterület felügyelet vezetője)*, a *Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság* is ellenőrzi. Az ellenőrzésre jogosult szervek az 5/A. §-ban, az 5/B. §-ban és az 5/C. §-ban előírt feltételek meglétét, valamint a közterület használatára és az áralkalmazásra vonatkozó előírások megtartását a taxiállomásokon és próbautazások során is ellenőrzik. Az ellenőrzést végző szervek hatáskörükbe tartozóan szabálysértés miatt helyszíni bírságot szabnak ki, lefolytatják a közigazgatási eljárást, a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenység gyakorlásának jogát felfüggeszthetik; az engedély, az igazolvány visszavonását kezdeményezhetik.

A Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet

4. § (5) Közlekedési hatóságként első fokon a területileg illetékes megyei (fővárosi) közlekedési felügyelőség jár el:

11. a közúti közlekedési szolgáltatási tevékenységhez és meghatározott járművek üzemeltetéséhez kapcsolódó bejelentési, engedélyezési, nyilvántartási és ellenőrzési feladatok ellátása, a közúti járművek üzemeltetése szabályszerűségének, valamint a jármű üzemeltetésére vonatkozó előírások megtartásának ellenőrzése közúton, ideértve az adott tevékenységhez előírt okmányok, engedélyek, jelzések, felszerelések ellenőrzését,

A taxaméterek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló taxaméterek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről szóló 49/2013. (XI. 15.) NGM rendelet

1. § (2) Mentesül az adóalany a nyugtaadási kötelezettség taxaméter útján történő teljesítése alól

a) a taxaméter meghibásodása,

b) a taxaméter bevonása,

c) a taxaméter eltulajdonítása,

d) a taxaméter megsemmisülése, elvesztése esetén.

(3) A (2) bekezdés szerinti mentesülés

a) a taxaméter meghibásodása esetén a meghibásodás bekövetkeztétől a taxaméter megjavításáig vagy a cseregép biztosításáig, illetve a meghibásodott taxaméter helyett üzembe helyezett taxaméter üzembe helyezéséig, de legfeljebb a meghibásodás napjától számított 15. napig,

b) a taxaméter bevonása esetén a bevonás idején,

c) a taxaméter eltulajdonítása, megsemmisülése, elvesztése esetén az új taxaméter üzembe helyezéséig, de legfeljebb az eltulajdonítás, megsemmisülés, elvesztés észlelésétől számított 15. napig

érvényes.

(4) a (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti esemény bekövetkeztétől a nyugtakibocsátási kötelezettség taxaméterrel történő teljesítése feltételeinek helyreállításáig újabb fuvar kezdeni nem lehet.

Taxi rendelet – A személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Fővárosi Közgyűlés rendelet

1. § E rendelet alkalmazásában:

a) *közlekedésszervező*: a BKK Budapesti Közlekedési Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság;

b) *taxiállomás*: a közterületnek olyan kijelölt része, amely a személytaxi-szolgáltatást végző személytaxik

utasfelvételi céllal történő tartózkodására szolgál;

f) *tevékenységi engedély*: a külön jogszabály szerint az illetékes közlekedési felügyelőség által a személyszállító tevékenység végzésére kiadott engedély;

g) *taxiállomás-használati hozzájárulás*: a közlekedésszervező által a személytaxi-szolgáltató részére kiadott, a közlekedésszervező üzemeltetésében lévő taxiállomások rendeltetésszerű használatára feljogosító hozzájárulás.

3. § (14) Személytaxi-szolgáltatást végezni csak valamennyi vonatkozó jogszabály együttes megtartása mellett lehetséges. Nem végezhet személytaxi-szolgáltatást a vállalkozás, vagy az a személytaxija, amelyre vonatkozóan a tevékenység végzésére irányadó jogszabályok valamely rendelkezését nem, vagy csak részben teljesíti.

13. § (1) Az e rendelet II. Fejezetében (6-12. §), továbbá a mellékleteiben foglaltak megtartását Budapest közigazgatási területén belül a közlekedésszervező ellenőrzi.

(2) A taxiállomás használatával kapcsolatos szabályok betartását a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok mellett a Fővárosi Önkormányzat közterület-felügyelői is jogosultak és kötelesek ellenőrizni. Az ellenőrzést az érintett szervek közösen is végezhetik. A Fővárosi Önkormányzat közterület-felügyelői ellenőrzésük során, amennyiben a szabályok megsértését észlelik, a megtett intézkedésről kötelesek értesíteni a közlekedésszervezőt, aki erről nyilvántartást vezet.

(3) A közlekedésszervező az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése során tapasztaltakat jegyzőkönyvben rögzíti, amelynek egy példányát az illetékes közlekedési felügyelőség, vagy más hatóság részére a jegyzőkönyv felvételét követő 15 napon belül a szükséges intézkedések megtétele céljából át kell adni. A jegyzőkönyvhöz mellékelni kell a közlekedésszervező írásba foglalt álláspontját is.

(4) Aki az e rendeletben foglalt, a taxi-szolgáltatásra vonatkozó előírásokat megsérti, vagy a taxiállomást nem rendeltetésszerűen használja - ideértve különösen a szándékos vagy súlyosan gondatlan szennyezést, rongálást -, attól a közlekedésszervező a taxiállomás-használati hozzájárulást, a taxiállomás-használati megállapodás azonnali hatályú felmondásával visszavonja.

(5) A közlekedésszervező a taxiállomás-használati hozzájárulás visszavonásáról a vállalkozás mellett az illetékes közlekedési felügyelőséget is értesíti.

(6) A taxiállomás-használati hozzájárulás visszavonásáról szóló értesítés kézhezvételét követő 8 napon belül a vállalkozás a részére átadott kártyát köteles a közlekedésszervező ügyfélszolgálatán leadni, és a személytaxiról a matricát eltávolítani.

(7) A helyszíni bírság megfizetése, a közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezése nem mentesít a díj fizetésére vonatkozó kötelezettség, továbbá a közlekedésszervezőnek a taxiállomás helyreállításával kapcsolatban felmerült költségei megfizetésének kötelezettsége alól.

15. § (5) Fizetendő viteldíjként kizárólag a taxaméter által e rendelet szabályai szerint képzett összeg állapítható meg. A fizetendő viteldíj képzése - a (6) bekezdésben foglaltak kivételével - az utas személytaxiba történő beszállását követően a taxaméter elindításával kezdődik meg és az utas által kért végcélra való megérkezéskor a taxaméter leállításával fejeződik be.

17. § (1) Az e rendeletben foglaltak megtartását Budapest közigazgatási területén belül a közlekedésszervező ellenőrzi.

(2) A közlekedésszervező az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése során tapasztaltakat jegyzőkönyvben rögzíti, amelynek egy példányát az illetékes közlekedési felügyelőség, más hatóság, vagy a Fővárosi Önkormányzat közterület-felügyelői részére a jegyzőkönyv felvételét követő 15 napon belül a szükséges intézkedések megtétele céljából át kell adni. A jegyzőkönyvhöz mellékelni kell a közlekedésszervező írásba foglalt álláspontját is.

1. melléklet a 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelethez

1. A Budapest közigazgatási területére kiadott taxi-engedéllyel rendelkező személytaxi műszerfalán és a jobb és bal hátsó ablakán e rendeletben rögzített hatósági árként meghatározott konkrét tarifát jól látható módon a közlekedésszervező egységes tarifátájékoztató táblázatával kell feltüntetni. A személytaxin 200x200 mm-es méretben elhelyezendő belülről olvashatóan a közlekedésszervező egységes tarifátáblázata a jármű jobb és bal hátsó ablakán átlátszó fólia-fekete betű, műszerfalán nem átlátszó fólia-fekete betű kivitelben.

2. A műszerfalán elhelyezett tarifátájékoztató táblázattal együtt fel kell tüntetni a szolgáltatással kapcsolatos panaszbejelentés lehetőségéről szóló tájékoztatást. A közlekedésszervező egységes tarifátáblázata tartalmazza a panaszbejelentés lehetséges címzettjeit (az intézmény nevének és címének feltüntetésével):

3. melléklet a 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelethez

Utastaxi szolgáltatás igénybevétele során

Utastaxi szolgáltatás igénybevételekor jogosult

7. minden esetben a hitelesített taxaméter által generált viteldíjat kell fizetnie, és arról bizonylatot kapnia